

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus címe: Tervezési stúdió (építészet, belsőépítészet, urbanisztikai és tájépítészeti kontextusban) 1. - integrált / M-EP-101				
Kurzus oktató(k) neve és elérhetősége: Marián Balázs, +36 20 411 8032, marian.balazs@mome.hu , Csomay Zsófia, +36 30 383 2250, yzsofia@gmail.com , Urbanisztika: Benkő Melinda, +36 30 192 6826, benko.melinda@gmail.com				
Kód: M-EP-101	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): Építészeti Intézet MA	A tantárgy helye a tantervben: 1. szemeszter	Kredit: 10	Tanóraszám: 120 Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok: ER-ARCH-MA-252601-03	Típus: szeminárium/terep gyakorlat/konzultáció	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): BA/Bsc diploma				
A kurzus célja és alapelvei: A Tervezési stúdió 1. célja, hogy a BA alatt megszerzett építészeti és belsőépítészeti tervezési ismereteket bővítse és mélyítse. A szemeszter meghatározó tervezési feladata az adott tanév tematikájához kapcsolódó komplex funkciójú épület tervezése. Az épület és környezete együttes vizsgálata és kezelése, az összefüggések megértése fontos szempont. Cél az építészeti és belsőépítészeti szempontrendszerek megismerése és egységes szemléletű alkalmazása környezettől függő tájépítészeti kontextusba ágyazva. A konkrét tervezési feladat szerves része az előzetes kutatómunka, melynek múltbéli és kortárs analóg helyzetek és példák felkutatása, elemzése, megértése és értékelése is része. A tervezési ismeretek elsajátítása mellett kitűzött cél, hogy a hallgatók közelebbről megismerjék az alapvető építési anyagokat, szerkezeteket. A koncepcióalkotás és a tervezés során a szakági (tartószerkezeti, épületgépészeti, épületvillamossági) összefüggések követelményeire is figyelemmel kell lenni! A feladat kapcsolódó, de önálló belsőépítészeti munkarészt is tartalmaz. A szemeszterben egy vagy több feladat is kiadható.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: Általános tájékozottsággal rendelkezik az építőművészethez kapcsolódó művészeti kutatás módszertanáról, az adat- és forrásgyűjtési, kezelési, szelekciós és értékelési módszerekről. Ismeri az analitikus, kreatív, intuitív, és integratív gondolkodásmód működését, főbb különbségeit, folyamatait, valamint ismeri az alapvető koncepciófejlesztési, valamint innovációs módszereket. Ismeri a kreativitás és a design gondolkodás működését, és érti, hogyan alkalmazhatók ezek összetett problémák megoldásához. Jártas a szakmaspecifikus tervezési, alkotási módszertanban, ismeri és érti a tervezési, alkotó folyamatok egyes fázisait, összefüggéseit és rendszerét, valamint azt, hogy ezek hogyan realizálódnak saját alkotói tevékenységében. Magas szintű, kiművelt esztétikai és kritikai érzékkel, valamint kialakult ízléssel rendelkezik. Általános ismeretekkel rendelkezik az építőművészetben alkalmazott tradicionális, klasszikus és innovatív anyagokról, eszközökről, technikákról, tisztában van a főbb építési, technológiai, gyártási, előállítási folyamatokkal és a tevékenységek végzésének körülményeivel.				

Képesség:

Komplex szakmai problémákat azonosít, és megadott tervezési, alkotói program alapján kreatív koncepcióalkotó építészeti munkát végez.

Önálló építészeti koncepciókat fogalmaz meg.

Kreatív, intuitív, analitikus, valamint integratív alkotói módszereivel kilép a megszokott keretrendszerekből és új koncepciókat, innovatív megoldásokat keres.

Attitűd:

Aktívan keresi az új szakmai ismereteket, módszereket és technikákat, figyelemmel kíséri a kortárs művészeti, társadalmi, gazdasági, piaci, ökológiai és információ-technológiai folyamatokat, tendenciákat.

Folyamatosan törekszik építészeti koncepciók megfogalmazására.

Minőségi és értékorientált szemlélet, művészi érzékenység jellemzi építőművészi alkotótevékenységét.

Rugalmasan és adaptívan viszonyul építőművészi tevékenységében az új típusú kihívásokhoz, problémákhoz és helyzetekhez.

Építőművészi alkotómunkájában motivált és elkötelezett.

Tudatosan gondolkodik alkotásainak társadalmi, kulturális, közösségi, környezeti és gazdasági vonatkozásairól, és törekszik szakmája etikai normáinak betartására.

Autonómia és felelősségvállalás:

Saját építészeti - művészeti koncepciót alkot, amelyet önállóan vagy csoportmunkában valósít meg.

Építészeti koncepcióit szakmai és társadalmi felelősségvállalás jellemzi.

Szakmai orientációja kialakult.

Vezetett vagy felügyelt helyzetben a tervezési/alkotófolyamatot konzekvensen viszi végig, alapvető tervezői, alkotói döntéseket hoz meg, és originális alkotást hoz létre.

Saját építészeti tevékenységéért, az alkotófolyamatért és annak eredményeiért felelősséget vállal.

Munkáját szakmai és társadalmi felelősségvállalás jellemzi.

Szociális érzékenységgel fordul a társadalmi kérdések felé.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

A tanév tematikájához kapcsolódó komplex funkciójú épületek, egyéb (csatlakozó/kiegészítő) építmények megismerése, jó példák keresése, elemzése.

Változatos lokációk komplex jellegzetességeinek, beépítési struktúráinak jellegzetességeinek, előnyeinek-hátrányainak megismerése, elemzése, értékelése.

Kontraszt vagy illeszkedés? Karakter, viselkedés, térrendszer, tömegformálás, anyaghasználat, színek, fények, konstrukció, működés, üzenet, stb., a félévekben lehetséges eltérő hangsúlyokkal vizsgálni ezeket a kiemelt kérdésköröket.

Fontosabb belsőépítészeti egységek (kiemelt vizsgálata, részletes tervezése.)

Témához kapcsolódó meghatározó (elsősorban befejező) anyagok, megoldások megismerése, vizsgálata.

ÁTMENETEK / TRANSITIONS

A félév során a tervezési feladaton keresztül foglalkozunk az ÁTMENETEK tematikával.

A tervezési feladat, - kutatás és csapatmunka - egy Budapest 12. kerületi tömb területén történő tervezés, ahol az alaptémának – az átmeneteknek - a tágabb értelemben is vett téri/kulturális/társadalmi szövetbe való ágyazottsága bontakozik ki. A tanév során célunk meghívott előadókkal a tervezési feladatokon keresztül való kutatás és eligazodás.

Tervezési program

Feladat Budapest 12. kerületi városi alközpontja, a Hegyvidék Főutcája melletti, használaton kívüli terület revitalizációja és reintegrációja, kapcsolódva a meglévő városközpont adottságaihoz,

lehetőségeihez és változó igényeihez, valamint a lakhatási problémakörrel összefüggő, közösségi és kiszolgáló tereinek tervezése és környezetének alakítása.

Célja

Az építészet, mint élmény megélése, megértése a tervezési módszertan tudatosítása és gyakorlása összetett kulturális, társadalmi élő kortárs közegben.

Eszközei

Terepgyakorlatok, anyag és szerkezeti kísérletek, egyéni tervezés, személyes konzultációk

Módszerei

Megfigyelés, analízis, kutatás, felmérés, tervezés, modellezés, bemutatás, tesztelés

Urbanisztika

Települési környezetben lévő épület tervezése városépítészeti, illetve urbanisztikai ismereteket is kíván. Ezért a Tervezési Stúdió 1. tudatosan nyit a nagyobb léptékű építészet (városépítészet, tájépítészet) és a diszciplinárisan összetettebb urbanisztika (morfológia, várostörténet, városszociológia, települési infrastruktúra, településfejlesztés, stb.) felé. Az elméleti tudásátadás és a városi témák iránti érzékenyítés a konkrét tervezési helyszín fizikai és társadalmi környezetének megértettetésén keresztül zajlik, és célja, hogy valós vagy a mindennapi valóságon túllépő, a jobban élhető városi jövő érdekében kísérletező építészeti megoldások kialakítására ösztönözzön. Minden építészeti terv idő- és térbeli folyamatokba íródik bele, hiszen a múltra reflektálva a jelen eszközeivel, de a jövőnek tervezünk. A témafelvető előadások, nemzetközi kitekintések, értékelő helyszínbejárások, kisleadatok ezt a "városos" megközelítést az építészeti tervezés természetes részévé próbálják tenni.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük (több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve):

36. hét / 2025.09.02. kedd 9.00

bevezető előadások, feladat kiírás / M1 tervezési műterem/online / helyszíni bejárás

37. hét / 2025.09.09. kedd 9.00

bevezető előadások, konzultáció / M1 tervezési műterem/online

38. hét / 2025.09.16. kedd 9.00

bevezető előadások, konzultáció / M1 tervezési műterem/online

39. hét / 2025. 09.23. kedd 9.00

bevezető előadások, konzultáció / M1 tervezési műterem/online

40. hét / 2025.09.30. kedd 9.00

vázlatterv I.: MA1 tervezési feladat + urbanisztika / M1 tervezési műterem/online

41. hét / 2025.10.07. kedd 9.00

konzultáció / M1 tervezési műterem/online

42. hét / 2025.10.14. kedd

kurzushét

43. hét / 2025.10.21. kedd 9.00

konzultáció / M1 tervezési műterem/online

44. hét / 2025.10.28. kedd 9.00

konzultáció / M1 tervezési műterem/online

45. hét / 2025.11.04. kedd 9.00

konzultáció / M1 tervezési műterem/online

46. hét / 2025.11.11. kedd 9.00

vázlatterv II.: MA1 tervezési feladat + urbanisztika / M1 tervezési műterem/online

47. hét / 2025.11.18. kedd 9.00

konzultáció / M1 tervezési műterem/online

48. hét / 2025.11.25. kedd 9.00

konzultáció / M1 tervezési műterem/online

49. hét / 2025.12.02. kedd 9.00

feldolgozási hét / konzultáció / M1 tervezési műterem/online

50. hét / 2025.12.11. csütörtök 9.00

kipakolás: tervezési feladat + urbanisztika, Kísérleti Műhely / M1 tervezési műterem/online

A hallgatók tennivalói, feladatai:

egyéni, ill csapatmunka: részben egyéni kutatás, egyéni koncepcióalkotás és tervkidolgozás, egyéni prezentáció

A tanulás környezete: (tanterem, stúdió, műterem, külső helyszín, online, vállalati gyakorlat stb.) - szemináriumi terem, külső helyszín, stúdió (otthonterek)

- szemináriumi terem, külső helyszín, stúdió (otthonterek)

- a kurzus megtartásának minimális feltétele hatékony digitális képmegjelenítő rendszer léte (sötétítés és projektálás, minimum full HD felbontásban, 16:9 képarányban, megfelelő fényerővel, vagy 16:9 képarányú minimálisan 65" képátlójú digitális full HD televízió, HDMI kábelezéssel.

- előnyös, ha a szemináriumi teremben, vagy stúdióban kézi rajzolóhoz alkalmas tábla is található

- az előadások során nélkülözhetetlen az akusztikailag alkalmas, csillapított tér, de ez a konzultációkhoz is előnyös.

- a stúdiók (otthonterek) mellett a kis kézi modellműhely nélkülözhetetlen a hatékony munkához, de a Tech-Park műhelyháttérre is nagyon fontos, különösen a faműhely, fémműhely, és a modellműhelyek. Valamint online oktatási formák.

Értékelés:

(Több oktató és oktatónként külön értékelés esetén oktatónként megbontva)

Teljesítendő követelmények:

Részvétel a konzultációk min 80%-án, a helyszínbemjárásokon, a kapcsolódó előadásokon, és a kipakolásokon. A vizsgaszabályzat szerinti minimális jelenlét kötelező, aki ezt nem teljesíti, annak a szemeszter teljesítése nem fogadható el!

Folyamatos munka és aktív közreműködés.

Aktív részvétel a csoportmunkában (I. fázis), utána önálló, kreatív és innovatív egyéni alkotás létrehozása (II. fázis).

Eszközök és módszertan tudatos használata.

Minden konzultációra kötelező minimum egy modellt és skicceket, szerkesztett rajzokat hozni, melyeket kötelező megőrizni, és a kipakoláson a betekintést biztosítani!

Beadandó anyagok:

Cél a terv hiteles megjelenítése az összefüggések, megvalósíthatóság, érzékelhetőség szempontjából, különböző léptékekben (1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500, 1:200, 1:100, 1:50, 1:20, 1:10, 1:5, 1:2, 1:1 léptékben egyaránt, az adott megoldáshoz illeszkedően). Tömeg- és térmakettek, prezentáció, valamint a kurzusfüzethez 6-8 jellemző kép, makettfotó, rajz.

Ez ajánlott a következő médiákon keresztül (a minél teljesebb bemutatás kötelező cél):

- modellek (morfológiai/ tektonikus/ szimbolikus/ anyagszerű)
- helyszínrajz, alaprajzok, metszetek, homlokzatok, falnézetek
- kontextus diagramok, használati diagramok, szerkezeti diagramok, időbeli működési ábra
- anyaghasználat
- mood-board
- külső-belső perspektivikus nézetek (látványrajzok), vagy axonometrikus ábrázolások
- film, hanganyag, animáció
- szöveg (műleírás)

- közös blogra való feltöltés
- a tervek feltöltése a kijelölt MOME ÉPI-s archívumba, egyeztetett tartalommal, felbontásban és formátumban (kötelező kritérium)

Értékelés módja: (milyen módszerekkel zajlik az értékelés {teszt, szóbeli felelet, gyakorlati demonstráció stb.})

kipakolás keretében a benyújtott prezentáció bemutatása, makettekkel:
gyakorlati jegy, 1-5 fokozatú osztályzat (elégtelen, elégséges, közepes, jó, jeles)

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):

Az értékelésben az építészeti-belsőépítészeti munka kvalitásait, a jelenlét és együttműködés intenzitását és a prezentáció minőségét súlyozottan vesszük figyelembe (részletesen lásd az érdemjegy kiszámításánál).

Kiskipakoláson és évvégi kipakoláson tervezési folyamatot és a terveket, modelleket stb. bemutató prezentáció mindenki számára kötelező. A prezentációt kérdések-hozzászólások követik a részt vevő tanárok részéről. Az értékelést az adott kurzust vivő tanárok készítik, és egy érdemjegyben összegzik. A prezentációs anyagok digitális feltöltése az Építészeti Intézeti szerverhelyre kötelező! A beadandó anyagok teljeskörű digitális dokumentálása és az előírt formátumban történő feltöltése az Építészeti Intézeti szerverre a teljesítés feltétele!

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):

10% koncepció komplexitása

20% kiskipak (1. és 2. VT) értékelése

20% terv kidolgozottság, makett, rajzi feldolgozottság

10% prezentáció

20% féléves munka - önállóság, jelenlét

20% urbanisztika

0-59%: elégtelen (1), 60-69%: elégséges (2), 70-79%: közepes (3), 80-89%: jó (4), 90-100%: jeles (5)

Kötelező irodalom:

Zumthor, Peter: Thinking Architecture, Birkhauser

Zumthor, Peter: Atmospheres: Architectural Environments - Surrounding Objects, Birkhauser

Deplazes, Andrea: Constructing Architecture, Materials processes structures, A handbook, Birkhauser

Pallasmaa, Juhani: A bőr szemei, Építészet és érzékek, Typotex

Pallasmaa, Juhani: The thinking hand

Düll Andrea: A környezetpszichológia alapkérdései, Helyek, tárgyak, viselkedés, L'Harmattan

Benkő M. és Fonyódi M. Glocal city: Kortárs európai városépítészet. Budapest: Terv, 2009.

Lukovich T. és Mogyorósi K. (Szerk.) Fenntartható fejlesztés, várostervezési útmutató. Budapest: Terv, 2013.

Szabó J. (Szerk.) Urbanisztika kezdőknek. Budapest: BME, 2016. elérhető:

<https://urb.bme.hu/segedlet/urbanisztika/URB.0-URBANISZTIKA-KEZD%C5%90KNEK.pdf>

Ajánlott irodalom:

Cságyoly, F. (szerk.) 2004. Középületek. Budapest: Terc.

Svenska Arkitekters Riksförbning. (ed.) 1950. Gunnar Asplund architect. Stockholm: Ab.Tidskriften.

Los, S. 1993. Carlo Scarpa. Köln: Taschen.

Frampton, K. 2002. A modern építészet kritikai története. Budapest: Terc.

Kahn, L. 1997. In the Realm of Architecture. New York: Universe Publishing.

Spier, S. 2003. Swiss made: New architecture from Switzerland. London: Thames & Hudson.

Pevsner, Nikolaus (1976), A History of Building Types, London: Thames & Hudson

Egyéb információk:

ajánlott internetes fórumok: ArchDaily, Plataforma Architectura, Design Boom, Architizer, Dezeen, Építészfórum, Oktogon, MÉonline, Designisso, stb.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- *nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,*
- *felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,*
- *más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,*
- *teljes felmentés adható.*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: egyeztetés szerint, elsősorban külső okok miatt elmaradó órák pótlására lehetséges